

Α14 9404

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Σ τ ο σ χ έ δ ι ο ν ό μ ο υ

Ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία: της Οδηγίας 2011/99/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, περί της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας, της απόφασης - πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 26^{ης} Φεβρουαρίου 2009 «Σχετικά με τη διοργάνωση και το περιεχόμενο της ανταλλαγής πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο μεταξύ των κρατών μελών» και της απόφασης 2009/316/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 6^{ης} Απριλίου 2009 «Σχετικά με τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου (ECRIS) κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 της απόφασης - πλαισίου 2009/315/ΔΕΥ».

ΜΕΡΟΣ Α΄

«Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2011/99/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 περί της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας»

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Το παρόν σχέδιο νόμου έχει ως σκοπό την ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2011/99/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2011 «περί της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας», με ημερομηνία έναρξης εφαρμογής την 11^η Ιανουαρίου 2015.

Το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης του 2010, το οποίο έθεσε ως στόχο τα δημιουργία μιας ανοικτής και ασφαλούς Ευρώπης, η οποία εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες μέσω της αμοιβαίας αναγνώρισης όλων των ειδών δικαστικής απόφασης είτε ποινικού είτε διοικητικού χαρακτήρα. Στη συνέχεια, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 10^{ης} Ιουνίου 2011, σχετικά με την ενίσχυση των δικαιωμάτων και την προστασία των θυμάτων, ιδίως σε ποινικές διαδικασίες, επεσήμανε ότι πρέπει να ληφθούν ενέργειες σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης για να

ενισχυθούν τα δικαιώματα και η προστασία των θυμάτων εγκληματικών ενεργειών και κάλεσε της Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει σχετικές προτάσεις. Η Επιτροπή, στο πλαίσιο υλοποίησης της εντολής αυτής, υπέβαλε πρόταση σχετικά με τη δημιουργία μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενός μηχανισμού αμοιβαίας αναγνώρισης αποφάσεων μέτρων προστασίας που ελήφθησαν σε ποινικές διαδικασίες. Αποτέλεσμα των συζητήσεων είναι η Οδηγία 2011/99/ΔΕΥ, η οποία ενσωματώνεται στο εθνικό δίκαιο με το παρόν σχέδιο νόμου και η οποία πρέπει να διακρίνεται από τον Κανονισμό 606/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουνίου 2011 «για την αμοιβαία αναγνώριση μέτρων προστασίας σε αστικές υποθέσεις», που καλύπτει τα μέτρα προστασίας που εκδίδονται σε αστικές υποθέσεις, με ημερομηνία έναρξης εφαρμογής την 11^η Ιανουαρίου 2015.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Άρθρο 1: Με το άρθρο 1 προσδιορίζεται ο σκοπός των διατάξεων του νόμου που είναι η προστασία, που παρέχεται σε ένα κράτος μέλος («κράτος έκδοσης») σε ένα φυσικό πρόσωπο από εγκληματική πράξη τρίτου, που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη ζωή, τη σωματική ή ψυχική ακεραιότητα, την αξιοπρέπεια, την προσωπική ελευθερία ή τη γενετήσια ακεραιότητά του, να διατηρείται και να συνεχίζεται και σε κάθε άλλο κράτος μέλος («κράτος εκτέλεσης»), όπου το πρόσωπο μεταβαίνει ή έχει μεταβεί, χωρίς να υποχρεούται το πρόσωπο αυτό να κινήσει νέα διαδικασία ή να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία στο άλλο κράτος μέλος. Έτσι, διασφαλίζεται η νόμιμη άσκηση του δικαιώματός των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διακινούνται και να διαμένουν ελεύθερα εντός της επικράτειας των κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και το άρθρο 21 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) χωρίς απώλεια τους δικαιώματος προστασίας του με βάση δικαστική απόφαση.

Άρθρο 2: Με αυτό το άρθρο δίδονται οι κύριοι ορισμοί των διατάξεων του νόμου, ώστε να διευκολύνεται ερμηνευτής κατά την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων.

Άρθρο 3 : το άρθρο ορίζει ως αρμόδια δικαστική αρχή ως προς μεν την αναγνώριση της αλλοδαπής απόφασης τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών του τόπου συνήθους διαμονής του προστατευόμενου προσώπου ως προς δε την έκδοση και διαβίβαση της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας σε άλλο κράτος μέλος τον Εισαγγελέα του Δικαστηρίου που επέβαλε μέτρο προστασίας ή στο οποίο υπάγεται η ανακριτική αρχή

που επέβαλε αυτό. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ως κεντρική αρχή αφενός ενεργεί επικουρικά σε σχέση με τις αρμόδιες δικαστικές αρχές σε διοικητικό επίπεδο για τη παραλαβή και διαβίβαση των σχετικών εγγράφων και αφετέρου ενημερώνει τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τον προσδιορισμό των εθνικών δικαστικών αρχών.

Άρθρο 4: Στο άρθρο απαριθμούνται οι περιορισμοί που επιβάλλονται από Δικαστήριο ή άλλη δικαστική αρχή στο πρόσωπο που προκαλεί κίνδυνο, για τους οποίους μπορεί να εκδοθεί ευρωπαϊκή εντολή προστασίας, όταν ζητηθεί από το προστατευόμενο πρόσωπο.

Άρθρα 5 έως 9: Τα άρθρα 5 έως 9 περιλαμβάνουν τη θεματική ενότητα της έκδοσης και διαβίβασης σε άλλο κράτος μέλος των μέτρων προστασίας που εκδόθηκαν από εθνικό Δικαστήριο.

Ειδικότερα με το άρθρο 5 ορίζονται οι κανόνες έκδοσης ευρωπαϊκής εντολής προστασίας και η διαδικασία διαβίβασης σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και καθορίζεται ως προϋπόθεση έκδοσης ευρωπαϊκής εντολής προστασίας η εγκατάσταση ή πρόθεση εγκατάστασης καθώς και η διαμονή ή πρόθεση διαμονής παραμονή του προστατευόμενου προσώπου σε άλλο κράτος μέλος. Δεν υφίσταται υποχρέωση έκδοσης ευρωπαϊκής εντολής προστασίας που δεν αποσκοπεί στην προστασία προσώπου αλλά εξυπηρετεί άλλους σκοπούς, όπως για παράδειγμα την κοινωνική επανένταξη του δράστη. Στόχος του νόμου είναι η εφαρμογή μέτρων προστασίας που εκδίδονται υπέρ θυμάτων ή πιθανών θυμάτων εγκληματικών ενεργειών και, επομένως, δεν εκδίδεται ευρωπαϊκή εντολή προστασίας με σκοπό την προστασία μαρτύρων.

Στο άρθρο 6 ορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας και στο άρθρο 7 ορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία διαβίβασής της στην αρμόδια αρχή του κράτους εκτέλεσης.

Στο άρθρο 8 προβλέπεται ότι εφαρμόζεται το ελληνικό δίκαιο για την παράταση της χρονικής διάρκειας την τροποποίηση ή την ανάκληση του μέτρου προστασίας και αρμόδιο είναι πάντοτε το Δικαστήριο ή η ανακριτική αρχή που το επέβαλε. Οι ίδιες αρχές είναι αρμόδιες για την επιβολή στερητικού της ελευθερίας μέτρου, όταν ανακαλείται μέτρο προστασίας που είχε επιβληθεί με βάση τις διατάξεις των άρθρων 24 ή 42 του νόμου 4307/2014. Μετά την έκδοση των ανωτέρω αποφάσεων ο Εισαγγελέας του Δικαστηρίου που τροποποιεί ή ανακαλεί το μέτρο προστασίας ή στο

οποίο υπάγεται η ανακριτική αρχή που τροποποιεί ή ανακαλεί αυτό προσαρμόζει ανάλογα την ευρωπαϊκή εντολή προστασίας.

Στο άρθρο 9, προκειμένου να ρυθμιστεί η σχέση του παρόντος με τον υπ' αριθμ. 4307/2014 νόμο, προβλέπεται: 1) ότι στις περιπτώσεις που μέτρο προστασίας επιβλήθηκε δυνάμει των άρθρων 24 ή 42 του νόμου, εφόσον η απόφαση ή διάταξη δικαστικής αρχής που επέβαλε το μέτρο έχει ήδη διαβιβαστεί σε άλλο κράτος μέλος ή διαβιβάστηκε σε αυτό μετά την έκδοση της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, όλες οι μεταγενέστερες αποφάσεις σχετικά με τα μέτρα αυτά λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 4307/2014, ήτοι α) στην περίπτωση του άρθρου 24 από την αρμόδια αρχή τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών του τόπου συνήθους διαμονής του προστατευόμενου προσώπου και β) στην περίπτωση του άρθρου 42 από τον Εισαγγελέα του Δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση ή στο οποίο υπάγεται η ανακριτική αρχή που εξέδωσε αυτήν σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις του νόμου αυτού. 2) Στην περίπτωση που συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις α) το μέτρο προστασίας που επιβλήθηκε δυνάμει του άρθρου 24 του νόμου 4307/2014, β) η απόφαση ή διάταξη δικαστικής αρχής, που επέβαλε το μέτρο, έχει ήδη διαβιβαστεί σε άλλο κράτος μέλος ή διαβιβάστηκε σ' αυτό μετά την έκδοση της παρούσας ευρωπαϊκής εντολής προστασίας και γ) η αρμόδια αρχή του κράτους επιτήρησης έχει λάβει μεταγενέστερες αποφάσεις λόγω μη συμμόρφωσης με το σχετικό μέτρο, σύμφωνα με το άρθρο 34 του νόμου 4307/2014, οι οποίες επηρεάζουν υποχρεώσεις ή οδηγίες που έχουν επιβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, τότε ο Εισαγγελέας του Δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση ή στο οποίο υπάγεται η ανακριτική αρχή που εξέδωσε αυτήν παρατείνει, τροποποιεί ή ανακαλεί την ευρωπαϊκή εντολή προστασίας.

Τα άρθρα 10 έως 15 αναφέρονται στην αναγνώριση και στην εκτέλεση αλλοδαπής ευρωπαϊκής εντολής προστασίας από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών του τόπου συνήθους διαμονής του προστατευόμενου προσώπου (αρμόδια αρχή Ελλάδας)

Στο άρθρο 10 περιγράφεται η διαδικασία αναγνώρισης και εκτέλεσης στην Ελλάδα ευρωπαϊκής εντολής προστασίας από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών του τόπου συνήθους διαμονής του προστατευόμενου προσώπου.

Στο άρθρο 11 αναφέρεται η δυνατότητα προσαρμογής των μέτρων της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας σύμφωνα με αντίστοιχες διατάξεις του εθνικού δικαίου. Στο πλαίσιο ευρείας ευελιξίας στο μηχανισμό συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών, το κράτος εκτέλεσης της εντολής έχει τη διακριτική ευχέρεια να εγκρίνει κάθε μέτρο

που θεωρεί επαρκές και κατάλληλο κατά την εθνική του νομοθεσία, ώστε να εξασφαλισθεί η συνεχής προστασία του προστατευόμενου προσώπου και δεν υποχρεούται να λάβει και να εφαρμόσει το ίδιο μέτρο που προστασίας που έχει επιβάλει η αρχή του κράτους έκδοσης.

Στο άρθρο 12 αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους ο αρμόδιος Εισαγγελέας μπορεί ν' αρνηθεί την αναγνώριση της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας, προβλέπεται το δικαίωμα άσκησης προσφυγής κατά της σχετικής διάταξης του Εισαγγελέα από το προστατευόμενο πρόσωπο καθώς επίσης και η υποχρέωση ενημέρωσης από τον ανωτέρω Εισαγγελέα του κράτους έκδοσης της αλλοδαπής ευρωπαϊκής εντολής προστασίας και του προστατευόμενου προσώπου.

Στο άρθρο 13 αναφέρονται τα αποτελέσματα παραβίασης της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας και προβλέπεται υποχρέωση του Εισαγγελέα Πρωτοδικών του τόπου συνήθους διαμονής του προστατευόμενου προσώπου να ενημερώνει την αρμόδια αρχή του κράτους έκδοσης σε περίπτωση παραβίασης της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας.

Στο άρθρο 14 αναφέρονται περιπτώσεις κατά τις οποίες ανακαλούνται ή μπορεί να τροποποιηθούν τα μέτρα που έχουν ληφθεί προς εκτέλεση της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών του τόπου συνήθους διαμονής του προστατευόμενου προσώπου ή το αρμόδιο Δικαστήριο λόγω ανάκλησης ή τροποποίησης αυτών από την αρμόδια αρχή του κράτους έκδοσης.

Στο άρθρο 15 αναφέρονται περιπτώσεις κατά τις οποίες ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών του τόπου συνήθους διαμονής του προστατευόμενου προσώπου ανακαλεί τα μέτρα που έχουν ληφθεί προς εκτέλεση της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας για λόγους που σχετίζονται με πραγματική αδυναμία εκτέλεσης της εντολής ή παρόδου της χρονικής διάρκειας ισχύος τους ή μη συμπλήρωσης τυπικών ελλείψεων της εντολής ή διαβίβασης στην Ελλάδα απόφαση ή διάταξη δικαστικής αρχή που επιβάλει μέτρο προστασίας κατά τις διατάξεις των άρθρων 24 ή 42 του νόμου 4307/2014. Για την ενίσχυση της κατά το δυνατόν μεγαλύτερης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπεται η δυνατότητα επικοινωνίας του Εισαγγελέα με την αρμόδια αρχή του κράτους έκδοσης προκειμένου να αποφασισθεί, εάν μέτρο, που προβλέπεται στην ευρωπαϊκή εντολή προστασίας και έχει λήξει η χρονική του ισχύς, μπορεί να εξακολουθήσει να εφαρμόζεται λόγω της ιδιαίτερης φύσης του και των ειδικών συνθηκών συγκεκριμένης υπόθεσης.

Άρθρα 16 έως 19: με τα άρθρα 16 έως 19 προβλέπονται τελικές και μεταβατικές διατάξεις: στο άρθρο 16 ρυθμίζεται η σχέση του παρόντος με πολυμερείς και διμερείς διεθνείς συμβάσεις ή διακανονισμούς, στο άρθρο 17 ρυθμίζεται η σχέση του παρόντος με άλλα κοινοτικά νομικά κείμενα, στο άρθρο 18 τα έξοδα που προκύπτουν από την εφαρμογή του νόμου.

ΜΕΡΟΣ Β'

«Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της απόφασης – πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 26^{ης} Φεβρουαρίου 2009 "σχετικά με τη διοργάνωση και το περιεχόμενο της ανταλλαγής πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο μεταξύ των κρατών μελών" και της απόφασης 2009/316/ΔΕ του Συμβουλίου της 6^{ης} Απριλίου 2009 "σχετικά με τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου (ECRIS) κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 της απόφασης – πλαισίου 2009/315/ΔΕΥ»

Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Μία από τις βασικές παραμέτρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η εξασφάλιση στους πολίτες της ενός υψηλού επιπέδου προστασίας με την οικοδόμηση ενός «χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης». Ο στόχος αυτός προϋποθέτει την ταχεία και αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών ποινικού μητρώου μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών.

Η διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις καταδίκες που επιβάλλονται σε άλλα κράτη μέλη διέπεται επί του παρόντος από τα άρθρα 13 και 22 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης περί αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής επί ποινικών υποθέσεων της 20ής Απριλίου 1959, που κυρώθηκε στη χώρα μας με το άρθρο πρώτο του ν.δ. 4218/1961 (Α' 171). Ωστόσο, οι διατάξεις αυτές είναι πλέον ανεπαρκείς σε σχέση με τις απαιτήσεις της δικαστικής συνεργασίας σε έναν χώρο όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ανάγκη βελτίωσης της διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών ποινικού μητρώου επισημάνθηκε ως προτεραιότητα στην δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 25^{ης} και 26^{ης} Μαρτίου 2004 και επιβεβαιώθηκε στο λεγόμενο

πρόγραμμα της Χάγης που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 4^{ης} και 5^{ης} Νοεμβρίου 2004 (ΕΕ C 53 της 3.3.2005, σελ. 1), συμπεριελήφθη δε μετά από ευρεία συζήτηση στο σχέδιο δράσης που ενέκριναν από κοινού το Συμβούλιο και η Επιτροπή στις 2 και 3 Ιουνίου 2005 (ΕΕ C 198 της 12.8.2005, σελ. 1). Εξάλλου, η ηλεκτρονική διασύνδεση των ποινικών μητρώων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίστηκε ως πολιτική προτεραιότητα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στα συμπεράσματά του της 21^{ης} και 22^{ης} Ιουνίου 2007.

Αποτέλεσμα όλων αυτών των προσπαθειών ήταν η Απόφαση-Πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 26^{ης} Φεβρουαρίου 2009 «σχετικά με την διοργάνωση και το περιεχόμενο της ανταλλαγής πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο μεταξύ των κρατών μελών» και η συμπληρωματική Απόφαση 2009/316/ΔΕ του Συμβουλίου της 6^{ης} Απριλίου 2009 «σχετικά με τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου (ECRIS)». Με την τελευταία αποφασίστηκε η δημιουργία και ανάπτυξη ενός αποκεντρωμένου ηλεκτρονικού συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών για τις καταδίκες μεταξύ των κρατών μελών και η καθιέρωση ενός ενιαίου τυποποιημένου μορφότυπου που θα επιτρέπει την ανταλλαγή κατά τρόπο ομοιόμορφο, ηλεκτρονικό και επιδεκτικό ευχερούς μετάφρασης από ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Με το προτεινόμενο Σχέδιο Νόμου ενσωματώνονται στην Ελληνική έννομη τάξη η Απόφαση-Πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ και η Απόφαση 2009/316/ΔΕ και προσαρμόζονται οι σχετικές εγχώριες ρυθμίσεις στις απαιτήσεις τους. Πρέπει να σημειωθεί ότι εξαιτίας της εν μέρει προβληματικής δομής των εν λόγω Αποφάσεων και της αλληλεπικάλυσης ορισμένων προβλέψεών τους δεν τηρήθηκε αυστηρά η σειρά και η αρίθμηση των διατάξεών τους, αλλά προτιμήθηκε μια όσο το δυνατόν ευσύνοπτη και συστηματικά συνεπής μεταφορά τους στην εθνική νομοθεσία. Επίσης, επελέγη η ενσωμάτωσή τους να γίνει όχι με ξεχωριστούς νόμους, αλλά σε ένα ενιαίο κείμενο, με δεδομένη τη συνάφειά τους και ιδίως το γεγονός ότι η Απόφαση 2009/316/ΔΕ αναφέρεται κυρίως σε τεχνικής φύσεως ζητήματα σχετικά με τη δημιουργία και την εύρυθμη λειτουργία του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών «ECRIS» – για τα ζητήματα αυτά έχει ήδη ληφθεί μέριμνα σε Ευρωπαϊκή επίπεδο και ο σχετικός ηλεκτρονικός μορφότυπος ήδη έχει ουσιαστικά οριστικοποιηθεί και διατεθεί στη χώρα μας προς χρήση. Εξάλλου, η Απόφαση 2009/316/ΔΕ αφορά ως επί το πλείστον σε διατάξεις που επιβάλλουν υποχρεώσεις σε όργανα της Ευρωπαϊκής

Επιτροπής και κατά συνέπεια θα συνιστούσε νομικό σφάλμα η ενσωμάτωσής τους στο εθνικό δίκαιο.

B. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Στο άρθρο 19 προσδιορίζονται οι σκοποί του νόμου, οι οποίοι εντοπίζονται στον καθορισμό των κανόνων λήψης, διαχείρισης και ανταλλαγής στοιχείων ποινικού μητρώου με άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του προαναφερθέντος ηλεκτρονικού συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών. **Στο άρθρο 20** δίνονται οι ορισμοί των όρων «καταδίκη», «ποινική διαδικασία» και «ποινικό μητρώο», κατ' αντιστοιχία προς όσα ορίζονται στο άρθρο 2 της Απόφασης-Πλαισίου 2009/315/ΔΕΥ. **Στο άρθρο 21** ορίζεται ως κεντρική αρχή, αρμόδια για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο οποίο υφίσταται η σχετική υποδομή, καθώς ήδη λειτουργεί, ως γνωστόν, Αυτοτελές Τμήμα Ποινικού Μητρώου για τους γεννηθέντες στο εξωτερικό, στο οποίο έχει διατεθεί προς χρήση ο μορφότυπος του ECRIS.

Στο άρθρο 22 του Σχεδίου Νόμου καθιερώνεται η υποχρέωση της Ελληνικής κεντρικής αρχής να διαβιβάζει το ταχύτερο δυνατόν στα υπόλοιπα κράτη μέλη πληροφορίες σχετικά με τις καταδίκες των υπηκόων τους στην Ελλάδα, καθώς και σχετικά με μεταγενέστερη τροποποίηση ή κατάργηση των εν λόγω πληροφοριών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 της Απόφασης-πλαισίου 2009/315/ΔΕΥ. Διευκρινίζεται, κατ' αντιστοιχία προς όσα προβλέπονται στο άρθρο 7 παρ. 2 εδ. γ' της εν λόγω Απόφασης-πλαίσιο, ότι η κεντρική αρχή μπορεί να περιορίσει την χρήση των στοιχείων που διαβιβάζει μόνο για τους σκοπούς ποινικών διαδικασιών. Επιτρέπεται, επίσης, η διαβίβαση αντιγράφου της καταδικαστικής απόφασης, καθώς και κάθε άλλης σχετικής πληροφορίας εφόσον αυτό ζητηθεί από το κράτος μέλος ιθαγένειας του καταδικασθέντος, προκειμένου αυτό να εξετάσει αν απαιτείται η λήψη μέτρου σε εθνικό επίπεδο.

Το περιεχόμενο της διαβίβασης κατά το άρθρο 4 προσδιορίζεται **στο άρθρο 23** του Σχεδίου Νόμου, με βάση τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 11 παρ. 1 της Απόφασης-πλαισίου 2009/315/ΔΕΥ. Καθορίζονται, έτσι, αναλυτικά οι

πληροφορίες που πρέπει οπωσδήποτε να συγκεντρώνονται για να διαβιβασθούν, καθώς και οι πληροφορίες που διαβιβάζονται μόνο στο μέτρο που καταχωρίζονται στο ποινικό μητρώο ή βρίσκονται άλλως στην διάθεση της κεντρικής αρχής, ενώ δίνεται η δυνατότητα στην κεντρική αρχή να διαβιβάζει και κάθε άλλη πληροφορία σχετικά με καταδίκες, εφόσον έχει καταχωρισθεί στο ποινικό μητρώο.

Πέραν από την υποχρέωση της Ελλάδας ως κράτους μέλους καταδίκης να διαβιβάζει στα άλλα κράτη μέλη πληροφορίες για καταδίκες που επιβάλλονται σε βάρος υπηκόων τους, καθιερώνεται επίσης, **στο άρθρο 24**, υποχρέωση διατήρησης και ενημέρωσης των κατ' αντίστοιχο τρόπο διαβιβαζόμενων πληροφοριών από άλλα κράτη μέλη, ώστε να είναι δυνατή η αναδιαβίβασή τους.

Το άρθρο 25 αφορά στον χειρισμό αιτήσεων πληροφοριών ποινικού μητρώου που απευθύνονται στην κεντρική αρχή, είτε από άλλες Ελληνικές δημόσιες αρχές είτε από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους, και αφορούν σε πρόσωπα που είναι υπήκοοι ή κάτοικοι άλλων κρατών μελών ή έχουν καταδικασθεί σε αυτά. Η κεντρική αρχή υποχρεούται καταρχάς να ζητά και να περιλαμβάνει στο απόσπασμα ποινικού μητρώου πληροφορίες που λαμβάνονται από το ποινικό μητρώο του κράτους μέλους της εθνικότητας ή καταδίκης του προσώπου, όταν ανταποκρίνεται σε αίτημα για τους σκοπούς ποινικής διαδικασίας στην Ελλάδα ή για κάθε άλλο σκοπό που προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο. Υποχρεούται, επίσης, να ζητά και να περιλαμβάνει στο απόσπασμα ποινικού μητρώου πληροφορίες που λαμβάνονται από το ποινικό μητρώο του κράτους μέλους της ιθαγένειας του προσώπου, όταν ανταποκρίνεται σε αίτημα του ίδιου του ενδιαφερόμενου- υπήκοου του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Ο μηχανισμός αυτός στοχεύει μεταξύ άλλων να εξασφαλίσει, ότι τα πρόσωπα που καταδικάζονται λ.χ. για σεξουαλικό αδίκημα σε βάρος παιδιών, εφόσον η καταδίκη αυτή καταχωρίζεται στο ποινικό μητρώο τους στο κράτος μέλος της καταδίκης, και εφόσον επιβάλλεται και καταχωρίζεται στο ποινικό μητρώο τους απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος συνεπεία της καταδίκης, δεν θα είναι πλέον σε θέση να αποκρύψουν την καταδίκη ή την απαγόρευση αυτή, όταν επιχειρούν να ασκήσουν επαγγελματική δραστηριότητα σχετική με την επίβλεψη παιδιών σε άλλο κράτος μέλος.

Προβλέπεται, ακόμα, η δυνατότητα της κεντρικής αρχής να απευθύνει στην κεντρική αρχή άλλου κράτους μέλους αίτηση για πληροφορίες, όταν καλείται να

απαντήσει σε αίτηση ενδιαφερόμενου που ήταν ή είναι υπήκοος ή κάτοικος Ελλάδας ή κάτοικος άλλου κράτους μέλους. Η αναζήτηση πληροφοριών από άλλα κράτη μέλη δεν είναι εδώ υποχρεωτική, αφού μπορεί η αναζήτηση να μην δικαιολογείται από τα στοιχεία που είναι γνωστά για τον ενδιαφερόμενο και την αιτιολόγηση της αίτησής του.

Στο άρθρο 26 ρυθμίζεται ο τρόπος απάντησης της Ελληνικής κεντρικής αρχής σε αιτήσεις πληροφοριών ποινικού μητρώου που αποστέλλονται από άλλα κράτη μέλη. Όταν ζητούνται πληροφορίες για σκοπούς εκτός της ποινικής διαδικασίας, αυτές διαβιβάζονται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, λαμβανομένων υπόψη τυχόν περιορισμών που έχουν τεθεί στη χρήση τους από το κράτος της καταδίκης.

Σύμφωνα με την Σύσταση R(84) 10 του Συμβουλίου της Ευρώπης για το ποινικό μητρώο και την αποκατάσταση των καταδικασθέντων, η δημιουργία του ποινικού μητρώου στοχεύει κυρίως στην ενημέρωση των αρμόδιων για το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης αρχών σχετικά με το ποινικό μητρώο των πολιτών, ώστε να προσαρμοσθεί η ληπτέα απόφαση προς την συγκεκριμένη κατάσταση. Γι' αυτό, με δεδομένο ότι κάθε άλλη χρήση του ποινικού μητρώου, που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τις ευκαιρίες κοινωνικής επανένταξης του καταδικασθέντος πρέπει να περιορίζεται στο μέτρο του δυνατού, η χρήση των πληροφοριών που διαβιβάζονται για άλλους σκοπούς, εκτός των ποινικών διαδικασιών, μπορεί να περιορίζεται σύμφωνα με την νομοθεσία του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση και του κράτους μέλους καταδίκης.

Αν η αίτηση αφορά σε πληροφορίες ποινικού μητρώου για πρόσωπα χωρίς την Ελληνική ιθαγένεια, ήτοι υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, εφαρμόζονται τα ήδη ισχύοντα στο άρθρο 13 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης περί αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής επί ποινικών υποθέσεων.

Στο άρθρο 27 τίθενται προθεσμίες για την απάντηση σε αιτήσεις πληροφοριών που υποβάλλουν οι κεντρικές αρχές άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 της Απόφασης-πλαισίου 2009/315/ΔΕΥ. Στην παράγραφο 3 τίθεται ειδική πρόβλεψη για τις περιπτώσεις που η Ελληνική αρχή αναζητεί πληροφορίες από άλλα κράτη μέλη σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7. Στις περιπτώσεις αυτές ισχύουν κανονικά οι προβλεπόμενες στο Ελληνικό δίκαιο

προθεσμίες απάντησης στις ενδιαφερόμενες αρχές ή φυσικά πρόσωπα, ειδικά όμως σε σχέση με τις αναζητούμενες από άλλα κράτη πληροφορίες τίθενται ειδικές προθεσμίες για την αποστολή του αιτήματος και την ενημέρωση του αιτούντα.

Στο άρθρο 28 θεσπίζονται κανόνες για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που διαβιβάζονται μεταξύ των κρατών μελών κατά την εφαρμογή του νόμου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 της Απόφασης-πλαίσιου 2009/315/ΔΕΥ. Οι υπάρχοντες γενικοί κανόνες σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις συμπληρώνονται από τους κανόνες που καθιερώνει το παρόν άρθρο.

Το άρθρο 29 ρυθμίζει το ζήτημα της γλώσσας στην οποία ανταλλάσσονται οι πληροφορίες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 της Απόφασης-πλαίσιου 2009/315/ΔΕΥ. Περαιτέρω, πολύ σημαντικό για την βελτίωση της κυκλοφορίας των πληροφοριών ποινικού μητρώου μεταξύ των κρατών μελών είναι οι πληροφορίες να είναι εύκολα κατανοητές από το κράτος μέλος που τις λαμβάνει. Η βελτίωση της αμοιβαίας κατανόησης επιτυγχάνεται με την χρήση, σύμφωνα με τα οριζόμενα **στο άρθρο 30**, ενός τυποποιημένου «ευρωπαϊκού μορφότυπου», που επιτρέπει την ανταλλαγή πληροφοριών κατά τρόπο ομοιόμορφο, ηλεκτρονικό και εύκολο να μεταφραστεί. Ο εν λόγω μορφότυπος έχει δημιουργηθεί και αναπτύσσεται στο πλαίσιο του λεγόμενου «Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου» (ECRIS), με βάση την Απόφαση 2009/316/ΔΕ. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων θα χρησιμοποιεί τον εν λόγω τυποποιημένο μορφότυπο και θα συμμορφώνεται με τους τρόπους οργάνωσης και διευκόλυνσης της ανταλλαγής πληροφοριών που καθορίζονται στην ανωτέρω Απόφαση. Ειδικά η διαβίβαση πληροφοριών σε άλλα κράτη μέλη σχετικά με τον νομικό χαρακτηρισμό της αξιόποινης πράξης, την εφαρμοστέα διάταξη νόμου, το περιεχόμενο της καταδίκης, την φύση και τους όρους εκτέλεσης της επιβληθείσας κύρωσης και τυχόν επακόλουθες αποφάσεις που τροποποιούν την εκτέλεση της ποινής, θα γίνεται με αναφορά στους αντίστοιχους κωδικούς και παραμέτρους των πινάκων των παραρτημάτων της Απόφασης, που καθίστανται παραρτήματα Β και Γ του παρόντος νόμου. Οι πίνακες αυτοί και η εφαρμογή συστήματος κωδικών αναμένεται να διευκολύνουν την αυτόματη μετάφραση και την αμοιβαία κατανόηση των διαβιβαζόμενων πληροφοριών. Σημειωτέον, ότι το τελευταίο εδάφιο του άρθρου

4 της Απόφασης 2009/316/ΔΕ δεν ενσωματώθηκε, με δεδομένο ότι μη ποινικές αποφάσεις δεν καταχωρίζονται στο Ελληνικό ποινικό μητρώο.

Το άρθρο 31 αναφέρεται σε ορισμένα εκτελεστικά μέτρα και ιδίως στην υποχρέωση της κεντρικής αρχής να συντάξει και να κρατά ενήμερους καταλόγους των αξιόποινων πράξεων και των ποινών και μέτρων ασφαλείας που προβλέπονται στην Ελληνική έννομη τάξη, κατ' αντιστοιχία προς τους πίνακες των παραρτημάτων Β και Γ, ώστε να ενημερώνονται σχετικά οι αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των άλλων κρατών μελών και να διευκολύνεται το έργο τους.

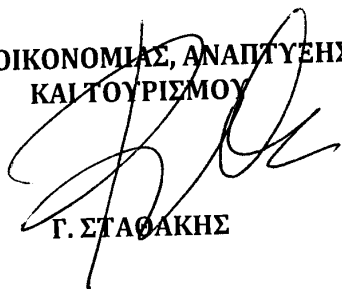
Το άρθρο 32 ρυθμίζει τη σχέση του παρόντος με διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών αναφορικά με τη διοργάνωση και το περιεχόμενο της ανταλλαγής πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο.

Το άρθρο 33 περιέχει τις αναγκαίες τροποποιήσεις του άρθρου 574 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ώστε να καταστεί εφικτή η τήρηση της υποχρέωσης διαβίβασης αναλυτικών στοιχείων που προβλέπεται στο άρθρο 5 του παρόντος Σχεδίου Νόμου και στο άρθρο 11 παρ. 1 της Απόφασης-πλαισίου 2009/315/ΔΕΥ. Έτσι, εξειδικεύονται στα στοιχεία της ταυτότητας ενός προσώπου που κρίνονται αναγκαία για την εξατομίκευσή του και προστίθενται ως αναγκαία στοιχεία του ποινικού μητρώου η ημερομηνία κατά την οποία η περιλαμβανόμενη σε αυτό απόφαση κατέστη αμετάκλητη, και ο χρόνος τέλεσης της αξιόποινης πράξης.

Αθήνα, 16 Σεπτεμβρίου 2015

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Γ. ΣΤΑΣΑΚΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ε. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ